

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 118/11
Люксембург, 27 октомври 2011 г.

Решение по дело C-255/09
Комисия/Португалия

Португалската правна уредба за възстановяване на медицински разходи за оказано в друга държава членка извънболнично лечение противоречи на правото на Съюза

С изключение на лечението, изискващо използване на тежко и скъпо материално оборудване, държавите членки трябва да предвидят възможност да се възстановяват без предварително разрешение съгласно установените от тях тарифи медицинските разходи за извънболнично лечение, оказано в друга държава членка

В Португалия възможността за възстановяване на медицински разходи за извънболнично лечение, направени в друга държава членка, освен в случаите, предвидени от Регламент (ЕИО) № 1408/71¹, е ограничена. Всъщност макар португалската правна уредба (и по-конкретно Декрет-закон № 177/92) да предвижда възстановяването на медицински разходи за определеното в нея като „високоспециализирано“ извънболнично лечение, което не може да се окаже в Португалия, това възстановяване зависи от предварителното получаване на тройно разрешение (подробен положителен лекарски доклад, одобряване на доклада от медицинския директор на болницата и разрешение от генералния директор за болниците). Португалското право не предвижда възможност за възстановяване на медицински разходи за други видове извънболнично лечение.

Тъй като счита, че португалският режим за възстановяването на медицински разходи за извънболнично лечение, направени в друга държава членка, е несъвместим със свободното предоставяне на услуги, Комисията предявява настоящия иск за установяване на неизпълнение на задължения от държава членка.

Междувременно обаче, а именно на 5 октомври 2010 г., Съдът постановява², че правото на Съюза допуска държава членка да изисква **предварително разрешение за възстановяването на разходи за извънболнични медицински услуги**, които е планирано да се извършат в друга държава членка, когато тези услуги налагат използването на **тежко и скъпо материално оборудване**. В резултат от това решение Комисията решава да разгледа въпросите, които са предмет на настоящото дело. В този смисъл **настоящото производство се отнася до извънболничното медицинско лечение, оказано в друга**

¹ А именно, когато здравословното състояние на осигуреното в рамките на португалската система за здравеопазване заето лице изисква полагане на медицински грижи по време на престой на територията на друга държава членка (лечение по спешност) или когато заетото лице е получило предварително разрешение от компетентната институция да отиде на територията на друга държава членка, за да получи лечение съгласно приложимите в държавата членка на лечението тарифи (предварително разрешено планирано лечение). Регламент на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността (ОВ L 149, стр. 2; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 26), заменен от Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социално осигуряване (ОВ L 166, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, 2008 г., стр. 12).

² Решение по дело Комисия/Франция (C-512/08), [вж. прессъобщение № 97/10](#).

държава членка, което не налага използването на тежко и скъпо материално оборудване³ и не попада в обхвата на Регламент № 1408/71.

В днешното си решение Съдът напомня най-напред, че възмездно предоставяните медицински услуги попадат в приложното поле на разпоредбите относно свободното предоставяне на услуги. На това основание **свободното предоставяне на услуги не допуска прилагането на всяка национална правна уредба, в резултат от която предоставянето на услуги между държавите членки е по-трудно от предоставянето на услуги, които са изцяло вътрешни за държавата членка.**

Изхождайки от това, Съдът разглежда, **на първо място, положението на уреденото в португалския декрет-закон извънболнично медицинско лечение, оказано в друга държава членка, което не налага използването на тежко и скъпо материално оборудване.**

В това отношение **Съдът счита, че режимът на предварително разрешаване, който се прилага за възстановяването на разходите за такъв вид лечение, съставлява ограничение на свободното предоставяне на услуги.** Съдът счита всъщност, че перспективата за евентуално непоемане на медицинските разходи вследствие на административен отказ сама по себе си е в състояние да разубеди съответните пациенти да се обърнат към установен в друга държава членка доставчик на медицински услуги. Освен това законодателството не предвижда покриване на разходите за медицинско лечение в чужбина, освен в изключителния случай, когато португалската система за здравеопазване не разполага с необходимите ресурси за лечението на осигурените към тази система лица. Поради самото си естество това условие може доста да ограничи хипотезите, в които е възможно да се получи разрешение.

По-нататък **Съдът счита, че това ограничение не може да се обоснове с императивни съображения, и по-специално с твърдяното наличие на риск от сериозно застрашаване на финансовото равновесие на системата за социална сигурност.**

По този въпрос Съдът посочва, че с оглед на представените му доказателства премахването на изискването за предварително разрешение за този тип лечение не би довело до трансгранично движение на пациенти от такъв мащаб, че да предизвика сериозни смущения във финансовото равновесие на португалската система за социална сигурност. Всъщност извън спешните случаи трансграничното движение на пациенти се проявява преди всичко в граничните райони или при необходимост от лечение на специфични заболявания. Накрая Съдът напомня, че когато без предварително разрешение осигурените лица отиват да се лекуват в друга държава членка, а не в тази, в която е здравноосигурителната каса, към която са осигурени, те нямат право да искат да им бъдат покрити разходите за оказаното им лечение, освен в границите на покритието, гарантирано от здравноосигурителната схема в държавата членка по осигуряването им.

Същностните характеристики на националната система за здравеопазване на Португалия също не могат да обосноват разглежданото ограничение. По този въпрос по-специално Съдът напомня, че държавите членки, които подобно на Португалия са въвели режим на обезщетяване в натура (т.е. режим, по силата на който осигурените лица имат право не да им се възстановяват направените за медицинско лечение разходи, а да получат самото лечение), са длъжни да предвидят механизми за последващо възстановяване на разходите, направени в друга държава членка.

Поради това Съдът прави извода, че **Португалия не е изпълнила задълженията си във връзка със свободното предоставяне на услуги, като е поставила възможността за възстановяване на медицинските разходи за „високоспециализирано“**

³ По-конкретно става дума за тежко и скъпо материално оборудване, изчерпателно изброено в националното законодателство, например магнитно-резонансен томограф, магнитно-резонансен спектрометър за клинична употреба или скенер за медицинска употреба.

извънболнично лечение в друга държава членка, което не налага използването на тежко и скъпо материално оборудване, в зависимост от предоставянето на предварително разрешение.

На второ място, Съдът анализира положението на останалите видове медицинско лечение, а именно оказано в друга държава членка извънболнично лечение, различно от посоченото в португалския декрет-закон, което не налага използването на тежко и скъпо материално оборудване и не е обхванато от Регламент № 1408/71.

В тази връзка Съдът отбелязва, че португалското право не предвижда възможност за възстановяване на разходите за такъв тип лечение — например за консултация при общопрактикуващ лекар или зъболекар без предварително разрешение. След като не съществува никаква възможност за възстановяване на разходите за такъв тип лечение, Съдът стига до извода, че Португалия не е изпълнила задълженията си във връзка със свободното предоставяне на услуги.

ЗАБЕЛЕЖКА: Искът за установяване на неизпълнение на задължения, насочен срещу държава членка, която не е изпълнила задълженията си, произтичащи от правото на Съюза, може да бъде предявен от Комисията или от друга държава членка. Ако Съдът установи неизпълнението, съответната държава членка трябва да се съобрази с решението във възможно най-кратък срок. Когато Комисията прецени, че държавата членка не се е съобщила със съдебното решение, тя може да предяви нов иск, като поиска налагане на имуществени санкции. В случай обаче, че Комисията не е уведомена за мерките по транспониране на дадена директива, по нейно предложение от Съда могат да бъдат наложени санкции на етапа на първото съдебно решение.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Палюва ☎ (+352) 4303 3708